

Sygn. akt VIIK 823/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy VII Wydział Karny w Białej Podlaskiej w składzie:

Przewodniczący: **SSR Małgorzata Makarska**

Protokolant: st. sekr. sąd. Teresa Misiejuk

w obecności Prokuratora Roberta Gierszewskiego

po rozpoznaniu w dniach 1 marca i 25 kwietnia 2017 roku

sprawy **P. R.** s. Z. i I. z domu M. ur. (...) w N.

oskarżonego o to, że: w dniu 15 lutego 2016r. w B., woj. (...) wspólnie i w porozumieniu z inną osobą w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim wprowadzeniu w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy, doprowadził M. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 389 złotych w ten sposób, że przyjął pieniądze przelane na konto (...) za oferowany do sprzedaży za pośrednictwem serwisu aukcyjnego (...) telefon komórkowy marki S. (...), po czym nie wysłał zamówionego towaru, ani nie zwrócił pieniędzy pokrzywdzonemu,

to jest o czyn z **art. 286 § 1 k.k.**

P. R. uznaje za winnego, że w dniu 15 lutego 2016r. w B., woj. (...) udzielił pomocy A. P. (1) do popełnienia czynu zabronionego, polegającego na działaniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wprowadzeniu w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy i doprowadzeniu M. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 389 złotych w ten sposób, że P. R. przyjął pieniądze przelane na konto (...) za oferowany przez A. P. (1) do sprzedaży za pośrednictwem serwisu aukcyjnego (...) telefon komórkowy marki S. (...), który nie został przesłany nabywcy, a następnie przekazał je na rzecz A. P. (1), tj. czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 19 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk, przy zastosowaniu art. 37a k.k. wymierza mu karę grzywny określając liczbę stawek dziennych na 150 (sto pięćdziesiąt) ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) zł; na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązuje oskarżonego do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz M. W. kwoty 389 (trzysta osiemdziesiąt dziewięć) zł; zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) zł tytułem opłaty oraz 161, 40 zł (sto sześćdziesiąt jeden zł 40 gr) tytułem zwrotu wydatków.

UZASADNIENIE

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. R. studiował medycynę w K. na Uniwersytecie Medycznym. Wolny czas spędzał grając w gry ze znajomymi i osobami przypadkowo poznanymi w Internecie. A. P. (1), o pseudonimie (...), poznał na początku 2015r. Przez okres pół roku P. R. najczęściej grał z A. P. (1).

Po pewnym czasie A. P. (1) zapytał P. R., czy mógłby przyjmować wpłaty na swoje konto. Twierdził, że ma problemy z przyjęciem całej wpłaty, gdyż jego limity są małe. Wspominał mu również, że sprzedaje telefony. P. R. nie weryfikował przedstawianych informacji i wyraził zgodę na udostępnienie konta na potrzeby R.. Uważał, że jego znajomy potrzebuje pomocy. Poza tym nie widział problemu z przyjęciem pieniędzy na swoje konto i przekazaniem ich na inne konto. Według zleceń P. część pieniędzy winien przelewać na opłaty, a część na konto oszczędnościowe.

P. R. nigdy nie widział A. P. (1), nie wiedział jak on wygląda ani też do końca nie był pewien jak on się nazywa. Jego dane znalazł na jednej z platform.

(wyjaśnienia P. R. k. 157-158, 227v-230)

Pierwszy przelew P. R. otrzymał w październiku 2015 roku, a ostatni w marcu 2016 roku. Łącznie na jego konto dokonano ponad trzydziestu wpłat za telefony komórkowe, w wysokości od 300 do 800 zł. W tytule przelewu jako odbiorca nigdy nie widniał A. P. (1) tylko inne osoby: m.in. (...), (...).

Po otrzymaniu pieniędzy P. R. kontaktował się z A. P. (1) i ten wskazywał, gdzie ma dalej je przekazywać i w jakiej wysokości. P. R. robił przelewy na dwa konta: jedno z dopiskiem „A. (...) oszczędności”, drugie – na rzecz I. S. tytułem opłaty za wynajem. Kupował również doładowania do różnych telefonów lub gry w Internecie. A. P. (1) czasem zostawiał P. R. drobne kwoty: od 10 do 30 zł „za fatygę”.

(wyjaśnienia P. R. k. 157-158, 227v-230)

Po pewnym czasie P. R. zaczął odbierać telefony z banku o wyrażenie zgody na wycofanie przelewu na wniosek osoby, która nie otrzymała przesyłki. Skontaktował się wówczas z A. P. (1), który utrzymywał, że ma potwierdzenie dostarczenia przesyłki. Jednocześnie wytłumaczył, że to częste postępowanie klientów, którzy otrzymują towar, a potem coś im się nie zgadza z towarem i mówią, że nie dostali towaru. Dopiero po kilku telefonach z banku P. R. postanowił zakończyć współpracę z P.. Aby nie tracić przyjacielskich relacji wymyślił historie o stypendium, którego otrzymanie uwarunkowane było brakiem środków na rachunku. Mimo wezwań z policji P. R. utrzymywał kontakt z A. P. (1), lecz wkrótce kontakt ten ustał.

Pełnomocnik P. R. w jego imieniu w dniu 28 czerwca 2016r. złożył do Prokuratury Rejonowej K.-Zachód zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przez A. P. (1) przestępstw z art. 286 § 1 k.k. na szkodę 33 osób.

(wyjaśnienia P. R. k. 157-158, 227v-230, zawiadomienie k.224 -226)

A. P. (1) nie przybywa w miejscu swego zameldowania i jest poszukiwany przez wiele jednostek policji w związku z poprowadzonymi przeciwko niemu postępowaniami. W okresie od 30 sierpnia 2015r. do 15 czerwca 2016r. zamieszkiwał w Ł. w mieszkaniu stanowiącym własność I. S.. Wpłaty za mieszkanie były regulowane na konto wynajmującej. Po zakończeniu wynajmu nie wspominał jej, gdzie zamierza wyjechać.

P. R. odbywa staż jako lekarz w szpitalu w M., mieszka z żoną W. w gm. S.. Na utrzymaniu ma dziecko w wieku 10 miesięcy. Nie był wcześniej karany.

(wyjaśnienia oskarżonego P. R. k.158, 227v-230, zeznania I. S. k.123v, 252v-253, telefonogram k.86-87, dokumentacja bankowa k. 81-106, umowa najmu k.149-150, dane o karalności k.137, dane o osobie k.175, wywiad środowiskowy k.242)

M. W. zaczął poszukiwać telefonu komórkowego na portalach aukcyjnych. Dnia 15 lutego 2016r. wyraził wolę zakupu telefonu marki „(...)” za 389 zł na portalu aukcyjnym (...) Od sprzedającego, którym był A. P. (1), otrzymał wiadomość z numerem konta, na które miał wpłacić odpowiednią kwotę za telefon. M. W. kontaktował się z A. P. (1) na adres (...) przed zakupem chciał sprawdzić wiarygodność sprzedawcy pisząc meile do osób zakupujących od niego telefony. Otrzymał odpowiedzi zwrotne, że wszystko przebiegło pomyślnie, że telefony są sprawne. Dokonał więc przelewu na wskazane przez sprzedającego, a należące do P. R., konto. Dostawa telefonu miała nastąpić w ciągu 48 godzin od momentu otrzymania przelewu, czyli do dnia 17 lutego 2017r. M. W. nie otrzymał ani telefonu ani zwrotu pieniędzy. Nie był w stanie skontaktować się ze sprzedającym, stąd 23 lutego 2016r. powiadomił policję.

(zeznania M. W. k.3v-4, 230v, wydruk z portalu k.7-9, 11-12, dane użytkownika (...) k. 33-35, dane informatyczne z sieci (...) k.42-49, informacja z (...) k.50-59)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wymienione wyżej dowody.

Oskarżony P. R. w postępowaniu przygotowawczym i przed sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu przestępstwa (k.157-158, 227v-230). Złożył szczegółowe wyjaśnienia, w których opisał okoliczności poznania A. P. (1), przyczyny wyrażenia zgody na udostępnienie mu swojego konta bankowego, zasady przekazywania A. P. (1) pieniędzy, powody dla których zakończył z nim „współpracę”. Dowodził, że nie miał świadomości co do swojej faktycznej roli w sprawie oszustw popełnianych przez A. P. (1) i został w nie wplątany. Oświadczył, że nie wiedział, iż klienci nie otrzymują telefonów komórkowych. Poza tym z tytułu „współpracy” A. P. (1) nie proponował mu żadnej korzyści. Drobne pieniądze, które pozostawił na jego koncie, były formą podziękowania za przysługę.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd obdarzył wiarą wyjaśnienia oskarżonego P. R. co do wszystkich przedstawianych przez niego faktów, które znajdują oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Natomiast nie zasługują na uznanie twierdzenia oskarżonego dowodzące, że nie miał świadomości, iż działania A. P. (1) mogą wprowadzać jego kontrahentów w błąd i prowadzą do oszustw. Przeczą temu zasady logiki oraz doświadczenia życiowego. W ocenie sądu nie można wykluczyć, że wyrażając zgodę na udostępnianie A. P. (1) swojego konta P. R. działał naiwnie, chcąc tylko pomóc koleźce. Jednakże musiał co najmniej przewidywać, że jego konto może zostać wykorzystane do niezgodnej z prawem działalności. Bowiern nawet jeśli A. P. (1) sugerował oskarżonemu chwilowe kłopoty z wpłatami na konto, to nie mogły one trwać dłużej niż tydzień czy dwa. Poza tym powód problemów (niskie limity wpłat) był od samego początku nieprawdziwy, czego oskarżony musiał mieć świadomość. Miał bowiem odpowiedni zasób wiedzy i zdolności intelektualnych, a nadto sam był posiadaczem konta. Pierwsza wpłata z danymi odbiorcy innymi niż A. P. (1) musiała, w ocenie sądu, go przekonać, że A. P. (1) celowo ukrywa swoje dane osobowe, co dzieje się wówczas, kiedy transakcja z jakichś powodów jest niezgodna z prawem. Również sposób dysponowania pieniędzmi (przelewanie ich na różne rachunki, zakup doładowań, gier) wskazywał, że są przyczyny dla których A. P. (1) osobiście nie dysponuje środkami. Gdyby rzeczywiście chodziło o limity, P. R. mógłby środki uzyskane z przelewów dzielić na mniejsze części i przekazywać je P.. W ocenie sądu godzenie się na takiej dyspozycji sugeruje świadomość oskarżanego co do prawdziwych przyczyn takiej sytuacji. Oskarżony niewątpliwie zapytał P., dlaczego nie dokonuje osobiście wpłat i zakupów. Kolejnym etapem utwierdzenia się w przekonaniu co do nielegalności procederu był moment w którym otrzymał telefon z banku wskazujący, że z informacji klienta wynika, iż do transakcji nie doszło. Wprawdzie A. P. (1) wytłumaczył mu przyczyny takiej sytuacji, ale nie mogła ona powtarzać się kilkakrotnie. Kolejnym elementem wskazującym na wiedzę oskarżonego co do oszukańczej działalności jest zgoda na przyjmowanie niewielkich kwot „za fatygę”. Równie zaskakująca jest postawa oskarżonego, który mimo wiedzy o oszustwach, wynikającej chociażby z kolejnej informacji z banku lub wezwania na policję, nie zrywa kontaktu z A. P. (1) i nie próbuje przekazać tego kontaktu organom ścigania. Te sytuacje miały miejsce od marca 2016r., a wówczas A. P. (1) przebywał jeszcze w Ł. w mieszkaniu I. S.. W świetle powyższego linia obrony prezentowana przez oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie. Dodatkowo należy stwierdzić, iż w czasie kiedy transakcji dokonywał M. W. tj. w dniu 15 lutego 2016r., P. R. otrzymywał już pierwsze telefony z banku, a zatem musiał posiadać wiedzę co do nielegalności owej transakcji.

Zeznania pokrzywdzonego M. W. (k.3v-4, 230v), zasługują w całości na uwzględnienie jako spójne, wzajemnie zgodne i uzupełniające się. Świadek przedstawił szczegóły związane z udziałem w licytacji telefonu komórkowego marki (...), sposobu kontaktu ze sprzedającym, wysokości wpłaty i warunków dostawy. Jego relacja odpowiada treści załączonych dokumentów, a nadto nie zaprzecza jej również sam oskarżony. Wprawdzie świadek nie miał wiedzy na temat właściciela konta, na który dokonywał przelew, jednak nie miał wątpliwości już po kilku dniach od transakcji, że został oszukany.

Zeznania I. S. niewiele wnoszą do sprawy (k. 123v, 252v-253) . Była ona właścicielką mieszkania w Ł., które A. P. (1) wynajmował. Twierdziła, że otrzymywała opłaty za czynsz i media przelewem, a wysyłającym był P. R.. Nie miała zastrzeżeń co do terminowości wpłat. Świadek wskazywała, że nie wie gdzie może przebywać A. P. (1), gdyż wprowadził się z jej mieszkania 15 czerwca 2016r.

W ocenie sądu wiarygodne są dowody z dokumentów w postaci: dokumentacji bankowej (k. 81-106), kopii umowy najmu (k.149-150), danych o karalności (k.137), danych o osobie (k.175), wywiad środowiskowy (k.242), zawiadomienia (k.224 -226), wydruku z portalu (k.7-9, 11-12), danych użytkownika (...) (k. 33-35), danych informatycznych z sieci (...) (k.42-49), informacji z (...) (k.50-59), bowiem zostały one sporządzone zgodnie z przepisami prawa przez powołane do tego osoby, a ich teść nie była kwestionowana przez strony.

W świetle analizy całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w sprawie Sąd uznał, że oskarżony P. R. w ramach czynu mu zarzucanego, w dniu 15 lutego 2016r. w B. udzielił pomocy A. P. (1) do popełnienia czynu zabronionego, polegającego na działaniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim wprowadzeniu w błąd co do zamiaru wywiązania się z umowy i doprowadzeniu M. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 389 złotych w ten sposób, że P. R. przyjął pieniądze przelane na konto (...) za oferowany przez A. P. (1) do sprzedaży za pośrednictwem serwisu aukcyjnego (...)telefon komórkowy marki S. (...), który nie został przesłany nabywcy, a następnie przekazał je na rzecz A. P. (1), przez co wyczerpał znamiona czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.

Sąd dokonał zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu w akcie oskarżenia przyjmując, że działanie P. R. nie stanowiło współsprawstwa, a było jedynie pomocnictwem. Jednocześnie sąd nie wychodził poza zakres czasowy przestępstwa i odnosił się do wprowadzenia w błąd M. W. i doprowadzenia go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 389 zł.

Pomocnictwem, zgodnie z treścią art. 18 § 3 k.k., jest czyn osoby, która w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim działaniem ułatwia jego popełnienie w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji. Z art. 18 § 1 k.k. wynika, iż współsprawcą jest ten, kto wspólnie i w porozumieniu inna osoba dokonuje czynu zabronionego. Istota współsprawstwa składa się łącznie z dwóch elementów konstytutywnych, tj. wspólne wykonanie czynu zabronionego (element przedmiotowy) oraz porozumienie sprawców (element podmiotowy). W orzecznictwie i literaturze dominują teorie mieszane, z których wynika, że rozgraniczenie pomiędzy współsprawstwem a pomocnictwem należy przeprowadzić uwzględniając łącznie elementy obiektywne i subiektywne. Od strony obiektywnej, współsprawstwem jest współdziałanie, udział w samym wykonaniu przestępstwa, natomiast akty ułatwiające wykonanie, lecz wykonanie to poprzedzające, stanowią będą pomocnictwem. Od strony subiektywnej, współsprawcą jest ten, kto wspólnie z innym realizuje zespół znamion i uważa czyn za własne przedsięwzięcie, czyli działa "animo auctoris". Pomocnikiem jest ten, kto tylko zamierza ułatwić innemu popełnienie czynu zabronionego, uważając jednak ten czyn za cudze przedsięwzięcie, czyli działając "animo socii". Istotną, choć nie zawsze rozstrzygającą okolicznością dla wyjaśnienia, czy sprawca działał animo auctoris, czy tylko animo socii jest kwestia, w czyim interesie leżało popełnienie przestępstwa (wyrok SN z 12.7.1979 r., II KR 189/79, OSNPG 1980, Nr 1, poz. 3).

W niniejszej sprawie P. R. udostępniając swoje konto A. P. (1), godząc się na przekazywanie mu przelanych pieniędzy, ułatwiał mu dokonanie przestępstwa oszustwa. P. R. miał świadomość, że A. P. (1) dokonuje nielegalnych transakcji i przez te transakcje oszukuje nabywców. P. R. nie traktował tych działań P. jako swoich własnych, ale wiedział, że odgrywa w nim istotną rolę przyjmując na swoje konto pieniądze. Zatem wobec tego, że nie można P. R. przypisać zamiaru bezpośredniego popełnienia oszustwa na szkodę M. W., to niewątpliwie, w świetle przedstawianych wyżej dowodów, można przypisać mu zamiar ewentualny ułatwiania sprawcy popełnienia tego przestępstwa. Pomocnictwo może zostać popełnione w zamiarze bezpośrednim lub zamiarze wynikowym, czyli udzielający pomocy musi chcieć, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, albo przewidując możliwość dokonania przez inną osobę takiego czynu

zabronionego na to się godzić. P. R. godził się od momentu udostępnienia swojego konta na dokonywanie oszustw przez A. P. (1).

Jeśli chodzi o samo działanie przestępne sprawcy to A. P. (1) pobierając od M. W. pieniądze od w kwocie 389 zł za oferowany do sprzedaży za pośrednictwem serwisu aukcyjnego (...) telefon komórkowy marki S. (...), umyślnie wprowadził go w błąd i nie przesłał, mimo otrzymania wpłaty, wylicytowanego telefonu. Działał przy tym w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, gdyż kwota przekazana na konto P. R., była przesyłana zgodnie z jego dyspozycją. Zatem A. P. (1) wyczerpał swoim działaniem wszystkie ustawowe znamiona czynu z art. 286 § 1 k.k., działając z zamiarem bezpośrednim.

W przedmiotowej sprawie spełnione są przesłanki warunkujące przypisanie oskarżonemu P. R. winy, a nie zachodzą żadne okoliczności ją wykluczające. Bowiem oskarżony jest dorosły i poczytalny, a więc miała możliwość zachowania się zgodnie z prawem.

Wymierzając karę oskarżonemu P. R. karę Sąd kierował się zasadami i dyrektywami określonymi w art. 53 § 1 i § 2 kk. Sąd zważył w szczególności, by dolegliwość kary nie przekraczała stopnia winy, uwzględnił stopień społecznej szkodliwości czynu, jak też cele w zakresie prewencji w stosunku do sprawcy i kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Pod rozwagę poddał stopień szkodliwości społecznej czynu, wyrażający się w zamachu na dobro prawne jakim jest prawo własności działając przy tym zamiarem bezpośrednim ukierunkowanym na osiągnięcie korzyści majątkowej. Jako okoliczność łagodzącą sąd uwzględnił dotychczasową niekaralność oskarżonego (k.254).

Sąd wymierzył oskarżonemu P. R., stosując przepis art. 37 a k.k., karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych. Przy określeniu wartości stawki na kwotę 10 zł sąd wziął pod uwagę faktyczne dochody sprawcy oraz jego możliwości zarobkowe. P. R. pracuje jako lekarz stażysta w szpitalu w M.. Jego wynagrodzenie kształtuje się w granicach 2000 zł. Na utrzymaniu ma żonę i małe dziecko w wieku 10 miesięcy. Oskarżony zamieszkuje w domu teściowej w N.. Zdaniem sądu opisana sytuacja oskarżonego pozwoli na spłatę orzeczonej kary, która nie przekracza stopnia winy oskarżonego, a jednocześnie będzie stanowiła dla niego wystarczającą dolegliwość i umożliwi powstrzymanie go od popełnienia takich czynów ponownie. Ponadto czyni również zadość ogólnie rozumianej prewencji generalnej.

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. Sąd zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz M. W. kwoty 389 zł.

Orzeczenie o kosztach jest zgodne z brzmieniem art. 627 k.p.k. W skład kosztów sądowych wchodzi opłata w wysokości 150 zł określona na podstawie art. 3 ust.1 ustawy z 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. Nr 1983 Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) oraz wydatki, na które składają się: ryczałty za doręczenia w postępowaniu przygotowawczym i przed sądem, opłaty za wydanie informacji z KRK, koszt dojazdu świadka oraz wynagrodzenie za sporządzenie wywiadu środowiskowego.